

ליל שבת קודש פרשת במדבר ה'תשס"ז

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' מ"ט המדבר מצמצום התלהבות הלב, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על נקודה אחת שבתורה זו של רביז"ל), כי כל אחד מישראל הוא חלק אלוק ממעל, ועיקר האלקות בלב, והאלקות שבלב איש הישראלי הוא בחינת אין סוף, כי אור להביותו הוא עד אין סוף, היינו אין סוף ואין תכלית לתשוקתו, ולפי גודל ההתלהבות הלב של איש הישראלי שהוא עד אין סוף, לא היה אפשר לו לעשות שום עבודה, ולא היה יכול לגלות שום מדה טובה, כי מגודל התלהבותו עד אין סוף, אינו יכול לעשות שום דבר, ועל כן בהכרח צריך האדם לצמצם אור התלהבות לבו שהוא עד אין סוף, כדי שיוכל לעבד את השם בהדרגה וכמדה, כי השם יתברך רוצה בעבודתינו, שנעבוד אותו בעובדות ובמדות טובות, שזה אי אפשר כי אם על ידי הצמצום וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה אור התלהבות לבו של כל אחד מישראל, לעלות ולהתדבק בהקדוש ברוך הוא, הוא עד אין סוף ועד אין תכלית, כי כל אחד מישראל, יהיה מי שיהיה, בוודאי מרוצה להיות צדיק גדול ואיש כשר באמת, ולהגיע אל המדריגות הכי גבוהות בעבודת ה', רק עיקר המניעה היא מחמת שבהתלהבות הלב לבד אי אפשר לעבוד את הקדוש ברוך הוא, כי בלי צמצום אי אפשר לעשות כלום, והוא כדוגמת ריבוי השמן הגורם כיבוי הנר, רק צריכין לצמצם התלהבות הלב ולהכניס אותה בתוך מצוות ומעשים טובים, לעסוק בתורה בתמימות ובפשיטות גמור, ולקיים המצוות בפועל ממש, ואזי קונה הקדושה בתוך לבו בקנין גמור, אבל אם יאמר שיש לו לב בוער להשם יתברך, ולא יקיים את התורה ואת המצוות, אין לו כלום, וזה עיקר נסיונו של אדם, לצמצם תבערת לבו, ולהכניס אותו בתוך לימוד התורה וקיום המצוות, ולסגל לעצמו תורה ומצוות ומעשים טובים, ועליו לדעת שאצל השם יתברך חשוב ויקר כל תנועה שאדם עושה לכבוד השם יתברך, היינו אפילו לימוד קמן בתורה, או איזה תפילה קטנה, או נתינת כמה פרומות לצדקה, כי על פי רוב, מעוצם תבערת לבו של אדם להשם יתברך,

נדמה לו, שרק לימוד של כמה שעות רצופים, או תפילה ארוכה בכוונה גדולה, או נתינת סכום גדול של כסף לצדקה, חשוב אצל השם יתברך, אבל דברים קטנים לא, ומזה בא שאינו עושה כלום, כי ללמוד ולהתפלל או לתת צדקה הרבה, אינו יכול בכל פעם, ולכן אינו עושה כלום, אבל אלמלא היה מצמצם התלהבות הלב, והיה יודע שכל נקודה קטנה חשוב אצל השם יתברך, היה חוטף עוד נקודה קטנה ועד נקודה קטנה, עד שהיו כולם מצטרים לחשבון גדול, ולכן עיקר עבודת האדם צריך להיות לצמצם התלהבות הלב ולהכניס אותו לתוך מצוות מעשיות, ולדעת בידיעה ברורה שכל נקודה חשוב אצל השם יתברך, ואז יצליח מאד בכל עניו, ויזכה לראות אור גדול בכל ימי חייו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע שצוה הקדוש ברוך הוא לאהרן ולבניו לכסות את כל כלי המשכן בנסוע המחנה, ולתת עליהם בגד תכלת ותולעת שני וארגמן עם כסוי עור תחש מלמעלה, ואחר כך יבואו בני קהת לשאת אותם, וכמו שכתוב (במדבר ד') וכלה אהרן ובניו לכסות את הקודש ואת כלי הקדוש בנסוע המחנה, ואחרי כן יבואו בני קהת לשאת וגו', וגם אפילו המזבח שהיה עליו אש שירדה מן השמים, היה מכוסה עם פסכת של נחושת, ועל זה שמו כיסויים ובגדים אלו (כמובא ברש"י פסוק י"ג), ויש להבין מה ענין הכיסויים האלו בשעת נסיעת המחנות, ומה זה ללמד אותנו לדורות עולם? והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הכלים של המשכן מרמזים על השראת השכינה בתוך נשמות ישראל, שכל כלי היה מוריד קדושה מיוחדת על נשמות ישראל, והיה מעורר את לבם לעלות ולהתדבק בהשם יתברך, והנה בכל משך ארבעים שנה שהלכו בני ישראל במדבר, היו נוסעים ממקום למקום, כדי להעלות ניצוצי קדושה, ולתקן תיקונים גדולים בכל מקום בואם, ועל כן בשעת נסיעתם, שהיו צריכין להגיע אל קדושה עליונה חדשה, היו מכסין את כלי המשכן, ומצמצמים את האור, כדי שיוכלו לעבוד את השם יתברך במדה ובצמצום, ולא יהיה האור בלתי גבול, שלא ישרוף אותם לגמרי חס ושלום, שזהו האזהרה (פסוק ב') ולא יבואו לראות כבלע את הקודש ומתו, היינו שלא יבואו לראות את עוצם התגלות האור במילואה, וירצו לבלוע את הקדושה בפעם אחת, ומתו, שיגרום להם נפילה, הנקרא מיתה כידוע, כי בלתי אפשר לבלוע אור הקדושה בפעם אחת, רק צריכין לצמצם האור בהדרגה ובמדה, ובכל פעם להכניס בקרבו עוד קצת אור ועוד קצת אור, עד שיזכה לקנותה בשלימות, ולכן נצטוו בכל פעם נסיעתם, לכסות ולהעלים את האור, בכיסוי בתוך כיסוי, לצמצם האור בכל מיני צמצומים קדושים, כדי שיבואו אחר כך בעת חנייתם, לעלות ולהשיג השגות חדשות באור אלקותו

יתברך, והשם יתברך יזכינו לצמצם אור התלהבות לבנינו במדה כראוי, עדי נזכה לעלות ולהתדבק בו יתברך בדביקות אמיתי ונצחי, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת במדבר ה'תשס"ז

בשבת קודש בבוקר, היתה שמחת הולדת הבת לחתנו של מוהרא"ש נ"י, ולא איסתייע מילתא לדרוש אז ברבים.

סעודה שלישית פרשת במדבר ה'תשס"ז

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקומי מוהר"ן חלק א' סי' קמ"ז, המדבר מדעת וממדת הרחמנות, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, הנותן צדקה ניצול מעבירות, כי 'כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים' (שבת קנא:), 'וכל מי שאין בו דעה אסור לרחם עליו' (ברכות ל"ג), וכיון שמרחמין עליו, בהכרח נותנין לו דעת, ואזי ניצול מלבוא לידי עבירה, כי 'אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות' (פוסה ג), אבל כשיש לו דעה ניצול מעבירות, אמן כן יהי רצון, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה לנו כאן סוד נפלא, שעל ידי עשיית צדקה וחסד, אדם ניצול מלבוא לידי עבירות חס ושלום, כי כשאדם עושה צדקה וחסד, הרי הוא מרחם על הבריות, ומיד שמרחם על הבריות, הוא ממשיך על עצמו רחמים מן השמים, מדה כנגד מדה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קנ"א:): כל המרחם על הבריות, מרחמין עליו מן השמים, והנה אם מרחמין על האדם, בהכרח שנותנין לו דעת, כי מי שאין לו דעת, אסור לרחם עליו (ברכות ל"ג), ומיד שיש לו דעת, הרי כבר לא יבא לידי עבירה, כי אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, נמצא שמוכן היטיב למה על ידי עשיית צדקה וחסד אדם ניצול מן עבירות, כי על ידי מדת הרחמנות שלו, הוא מקבל רחמנות מן השמים, ועיקר הרחמנות הוא לינצל מידי עבירות, והבן היטיב.

והנה מדת הרחמנות היא עיקר מדתם וייחוסם של ישראל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות ע"ט): שלשה סימנים יש באומה זו, רחמים וביישנים וגומלי חסדים, וכן אמרו (ביצה לב): כל המרחם על הבריות, בידוע שהוא מורעו של אברהם אבינו, וכל מי שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מורעו של אברהם אבינו, כי טבע של יהודי לעשות צדקה וחסד עם אחרים, ולרחם עליהם, מה שאין כן גוי, במבעו הוא אכזרי, ואין בו רחמנות כלל, ועל כן מי שעושה צדקה וחסד עם הבריות, זה מראה גודל מעלתו וחשיבותו, שהוא זרע ישראל מיוחס, ולכן בוער לבו לעשות צדקה וחסד עם הבריות, וזהו כל עיקר החיות והשמחה שלו, מה שאין כן העושה ריב ומחלוקת בין הבריות, סימן שמעורב בו שמץ פסול, ואינו מיוחס כלל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (קדושין ע"א): אם ראית שני בני אדם שמתגרים זה בזה, שמץ פסול יש באחד מהן ואין מניחין אותו לידבק אחד בחבירו, וכן אמרו (שם) אם ראית שתי משפחות המתגרות זו בזו, שמץ פסול יש באחת מהן ואין מניחין אותה לידבק בחברתה, ומי ששותק בשעת מחלוקת ומריבה, סימן שהוא מיוחס, וכמו שאמרו (שם), כי מינצו בי תרי בהדי הדדי, חזו הי מנייהו דקדים ושתיק, אמרי האי מיוחס טפי (כשרואים שנים מריבים זה עם זה, תראו איזה מהם מקדים שותק, ותדעו שהוא מיוחס יותר), כי פגם המחלוקת והמריבות, היא תכלית ההיפוך משלשה סימנים של ישראל, רחמים וביישנים וגומלי חסדים, כי מי שמעורר מחלוקת אין בו רחמנות, כי מוכן לעשות כל מיני אכזריות לאחרים כדי להכניע אותם, וכן אין לו בושה, כי הוא מעיז פנים כנגד כולם, וכן אינו גומל חסדים, רק עושה רעות לכל מי שעומד כנגדו, הרי שאין בו סימני ישראל כלל, ולכן עיקר שבחם ויחוסם של ישראל, הוא מדת הרחמנות שלהם, ומי שעושה צדקה ביותר, הוא מיוחס ביותר.

והנה כל זה מדובר מרחמנות בגשמיות, לרחם על בן אדם לתת לו לחם לאכול ובגד ללבוש, על אחת כמה וכמה לרחם על בן אדם ברוחניות, ולהכניס לו דעת ושכל, שזהו הצדקה הכי גדולה, וכמו שכתוב (תהלים ל"ב) אשרי משכיל אל דל, אשרי המכנים שכל בתוך הדל והאביון החסר ממנה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ק"ז), כי עיקר העניות הוא מן הדעת, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (נדרים מ"א.) אין עני אלא בדעת, כי אין עני גדול ממי שחסר מן הדעת, שאינו מכיר את הקדוש ברוך הוא, כי אפילו יהיה לו עשירות והון גדול, אם הוא חסר מן הדעת, מה יש לו, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שם) דעת קנית מה חסרת, דעת לא קנית מה קנית, כי אם אין לו דעת, מה יש לו מכל העשירות שלו, ולהיפוך, מי שיש לו דעת, והוא שמח בחלקו תמיד, הוא העשיר הכי גדול, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות ד') איזהו עשיר השמח בחלקו, כי אם שמח בחלקו, סימן שיש לו דעת, ושיודע שכל מה שיש לו מושג בהשגחה עליונה, ולכן הוא באמת העשיר הכי גדול, ולכן אין עוד מצוה של צדקה וחסד, כמו להכניס דעת בבני אדם, ולגלות להם אמתת מציאותו יתברך, שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, כי זה נקרא צדקה אמיתית, והצדקה הזאת עומדת לעד ולנצח נצחים, כי צדקה בגשמיות יכול להחזיק בן אדם יום או יומיים או קצת יותר, אבל צדקה ברוחניות עומדת לעולם, כי אם מכניסים דעת בבן אדם, הרי הצלת את כל החיים שלו, ושל זרעו אחריו, כי הדעת נשארת לעולם, ונחשב כאילו ילדתו אותו מחדש, ועל דרך שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין י"ט:) כל המלמד בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו, כי על ידי שלומדים עמו תורה ומכניסים בו דעת, עושים אותו בריה חדשה ממש, וכמו שנאמר אצל אברהם אבינו, שהיה ראש לרחמנים וגומלי חסדים, (בראשית י"ב) ואת הנפש אשר עשו בחרן, שעשה נפשות חדשות ממש, נמצא שאין עוד רחמנות, כמו מי שמרחם על הבריות ברוחניות, ומכניס בהם דעת, ומדה כנגד מדה, הוא מקבל רחמנות מן השמים, שגם בו נכנס דעת גדול, וזוכה להשגות גבוהות ורמות בעבודת ה', עד שנפתחים לפניו כל שערי השמים, ואין שום דבר נמנע ממנו למעלה ולמטה, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש ג"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע, ולענינא דמתן תורה, בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (במדבר א') ויתילדו על משפחותם לבית אבותם, ופירש"י, הביאו ספרי יחוסיהם, ועידי חזקת לידתם, כל אחד ואחד להתייחס על שבטו, עיין שם, ויש להבין למה כתיב בלשון "ויתילדו" על משפחותם, שנראה כאילו הבאת הייחוס, גרם להם איזה ענין של לידה בעצמם, והנה לפי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי עיקר הייחוס של נשמות ישראל הוא מדת הרחמנות שלהם, כשעושים צדקה וחסד אחד עם השני, והוא סימן שהם זרע אברהם יצחק ויעקב הכשרים, והצדקה הכי גדול הוא צדקה ברוחניות, להכניס דעת בבני אדם,

שבזה נחשב כאילו הולידו אותם מחדש, ומדה כנגד מדה, מקבל חזרה דעת גדול בעבודת ה', עד שגם הוא נחשב כאילו נולד מחדש, ולכן שפיר כתיב לשון "ויתילדו" על משפחותם, כי עיקר התגלות הייחוס שלהם היתה על ידי מדת הרחמנות שלהם, שבזה נחשב כאילו הולידו וגם נולדו מחדש, ודו"ק.

וזהו מה שקוראים תמיד פרשת במדבר לפני חג השבועות, וכמובא בשולחן ערוך (אורח חיים סי' תכ"ח) מנה ועצור, כי מונים כל אחד ואחד מישראל, להראות השיבותו ויקרותו, ובוה מזכירים אותנו שקבלת התורה תלוי באחדות נשמות ישראל ביחד, שירחם אחד על השני, ושיתרחקו מכל מיני מחלוקת ומריבות, וכמו שכתוב (שמות י"ט) ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד, ופירש"י, ויחן שם ישראל, כאיש אחד בלב אחד, אבל שאר כל החניות בתרעומות ובמחלוקת, עיין שם, כי רק על ידי אחדותם של ישראל יכולים לקבל את התורה, ולכן יום שני בסיון, נקרא "יום המיוחס", כי מיד שבאו למדבר סיני, וחנו נגד ההר באהבה ואחדות, ונתגלה מדת הרחמנות שלהם, אזי נתגלה את גודל הייחוס שלהם, שזה זרע אברהם יצחק ויעקב, רחמנים בני רחמנים, ואזי הם בוודאי ראויים לקבל התורה, כי כל אחד ירחם על השני להכניס בו דעת אמיתית, לדעת את ה', ועל ידי זה כולם יזכו לקבל התורה באמת, והשם יתברך יזכינו להגיע אל מדת הדעת והרחמנות בשלימות, ונזכה לקבל את התורה באהבה, ולעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

